

Впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Шановні колеги! Сьогодні політика в галузі освіти Світового банку вказує на те, що потрібно більшу увагу приділяти вимірюванню результатів діяльності в освітній галузі. Або якщо подивитися на те, що вимагають прості люди, зокрема, батьки наших учнів, то вони явно стурбовані якістю освіти. За даними опитування агенції у 2019 році тільки 12% батьків позитивно відгукувалися про надання освітніх послуг у закладах, де навчаються їхні діти. Якщо цю інформацію спроектувати на сферу обслуговування, до прикладу 12% людей позитивно відгукуються про діяльність магазину, чи то готелю, то ми оцінюємо це як катастрофу. Тому, ситуація в освіті є дійсно критична і ця ситуація вимагає кардинальних змін і підходів.

Перехід від контролю якості до забезпечення якості. Контроль якості освіти є абсолютно неякісною та неефективною стратегією, неефективно здійснювати контроль вже після того як... констатація фактів не призведе до їх усунення. Тобто, ефективним може стати створення системи забезпечення якісної освіти, а не зосередження на виявленні недоліків вже наявної. Тому, в першу чергу потрібно утвердити нові цінності в системі освіти такі як досягнення, самореалізація, цінності пов'язані з академічною доброчесністю та з'явилися нові звички – звичка оцінювати власну роботу на різних рівнях (рівня вчителя, рівня учня, рівня управлінця). В інших галузях оцінювання власної роботи широко застосовується, чи то в готелях, чи то в банках. І звичайно, для того, щоб у нас з'явилася нова звичка, нам потрібно відмовитися від старих звичок, а в першу чергу від звички видавати бажане за дійсне, коли найголовнішою метою є відзвітувати. Звичайно, освітній процес в навчальному закладі можна уявити собі у формі айсберга, де тільки надводна частина може бути представлена для оцінювання зовнішнім аудитом, вона зачасти є гарно прикрашена і не відтворює реальну картину, хоча і містить багато недоліків. Але якщо ми хочемо зануритися глибше, то самооцінювання це та підводна частина, яку лише ми можемо побачити, якщо захочемо побачити, непоказова частина нашої діяльності.

Тому, самооцінювання навчальних закладів передбачає системний та комплексний підхід до аналізу своєї діяльності, а не звіт про неї. Самооцінка це не разова подія, а процес, який має бути безперервним, стати постійною

складовою нашої діяльності. Самооцінювання не є процедурою, яку спроможний здійснювати лише керівники навчального закладу, чи то директор, чи то заступник. Цей процес дасть вагомі результати тільки тоді, коли весь педагогічний колектив на всіх рівнях буде залучений і активно сприятиме його здійсненню. Процес самооцінювання має бути щорічним, але кожен щорічний раунд має зосередитися на тих чи інших аспектах освітнього процесу, а повний цикл повинен тривати декілька років. Самооцінювання, як і всі інші процеси повинен підлягати перегляду, що спрацювало, що не спрацювало, а які інструменти потрібно замінити і т.д. Самооцінювання стане ознакою ефективної школи лише у випадку, якщо регулярно відстеження результатів матиме наслідком подальшу корекцію педагогічної діяльності, стане підставою для ефективного планування розвитку школи.

Кроки по розробці самооцінювання у закладі освіти:

- ✓ Визначити працівника, який буде координувати впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти;
- ✓ Створити робочі групи, які будуть забезпечувати вивчення та оцінювання системи за кожним із напрямів;
- ✓ Систематичне навчання з відповідальними особами щодо визначення та аналізу відповідного компоненту системи забезпечення якості освіти.

Які ж моделі самооцінювання нам пропонують:

- ✓ Перша, це щорічне комплексне самооцінювання за напрямами, які визначені у документі про внутрішню систему забезпечення якості освіти. Відповідно до даної моделі протягом року вивчається та оцінюється вся система. Але така модель вивчення потребує дуже значної кількості часу та ресурсів.
- ✓ Друга, це щорічне самооцінювання за напрямами діяльності та періодично – комплексне. Дозволяє глибше вивчити та оцінити якість освітньої діяльності за обраним напрямом чи напрямами. Але при самооцінюванні за допомогою такої моделі не простежуються зміни по інших напрямках, що може призвести до зниження якості освітньої діяльності в цілому.
- ✓ Третя, це щорічне комплексне оцінювання за рівнями освіти, початкова, базова середня чи профільна середня школа. Вона дозволяє врахувати особливості початкової та базової та профільної школи.

Самооцінювання можна здійснювати за чотирма напрямами:

- ✓ Освітнє середовище закладу освіти;
- ✓ Педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти;

- ✓ Система оцінювання здобувачів освіти;
- ✓ Управлінські процеси закладу освіти.

У 2020-2021 навчальному році засіданням педагогічної ради було вирішено впроваджувати внутрішню систему забезпечення якості освіти в нашому навчальному закладі. Зокрема, було вирішено, що наш навчальний заклад буде використовувати другу модель самооцінювання навчального закладу. Тобто, самооцінювання за певними напрямками діяльності та періодично комплексне. Тобто, першого року проводиться комплексне оцінювання, далі чотири роки проводиться оцінювання за напрямками діяльності, на шостий рік – комплексне оцінювання, і тільки після цих заходів може проходити інституційний аудит.

Зараз ми маємо другий рік впровадження внутрішньої системи запровадження якості освіти. І цього року буде вивчено такий напрям як педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти. Звичайно, за недолік зазначено, що не простежуються зміни по інших напрямках. Система не може оцінюватися строго лише в одному напрямку, вивчатися будуть всі напрямки, але висновки, рішення будуть прийматися тільки в одному.

У рекомендаціях до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти «Абетка директора» надано орієнтовний перелік запитань для самооцінювання.

Напрямок самооцінки, який стосується педагогічної діяльності педагогічних працівників вивчається за наступними 4 правилами/вимогами, кожен з яких складається з певних критеріїв та індикаторів:

- 1) Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності (6 критеріїв);
- 2) Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників (2 критерії);
- 3) Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти (3 критерії);
- 4) Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності (2 критерії). Детально в додатку 1.

Таким чином, ми розглянули критерії оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.

Проект рішення педагогічної ради:

1. Заступникам директора:

- 1.1. Створити робочу групу по оцінюванні професійної діяльності педагогічних працівників відповідно до рекомендацій Державної служби оцінювання якості освіти.

- 1.2. Провести оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників відповідно до рекомендацій Державної служби оцінювання якості освіти
- 1.3. Провести анкетування учасників освітнього процесу та здійснити порівняльний аналіз за результатами анкетування

2. Адміністрації:

- 2.1 Спланувати та здійснити самооцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників ліцею.
- 2.2 Проаналізувати роботу внутрішньої системи забезпечення якості освіти в напрямку педагогічної роботи педагогічних працівників внести відповідні корективи до річного плану роботи ліцею, методичних об'єднань на 2022-2023 навчальний рік

3. Членам робочої групи по оцінюванню професійної діяльності педагогічних працівників:

- 3.1 Визначити компоненти (вимоги), за якими здійснюватиметься процес безперервного вдосконалення якості освітньої діяльності, критеріїв та індикаторів для їх оцінювання в ліцеї.
- 3.2 Обговорити із колективом ліцею на нараді або засіданнях методичних об'єднань цілі розбудови системи, вимоги, за якими визначається якість освітньої діяльності, методи збору інформації, правила і процедури забезпечення функціонування системи.
- 3.3 Підготувати анкети, тести та інші діагностичні матеріали, погодити їх зміст з практичним психологом Мішко Т.П.

4. Головам методичних об'єднань забезпечити обговорення на засіданнях методичних об'єднань проблем впровадження компетентнісного підходу, використання ІКТ.

5. Педагогічним працівникам:

- 5.1 Переглянути, доповнити та розмістити власне портфоліо на електронних ресурсах навчального закладу.
- 5.2 Активно формувати в учасників навчально-виховного процесу активну громадянську позицію.
- 5.3 Розвивати власні інформаційно-комунікаційні компетенції та використовувати ІКТ у педагогічній діяльності.
- 5.4 Брати активну участь у інноваційній освітній діяльності, участь у освітніх проєктах.
- 5.5 Налагоджувати співпрацю зі здобувачами освіти, їх батьками.
- 5.6 Неухильно дотримуватися правил внутрішкільного розпорядку, правил класу та педагогічної етики.